

Felvidéki Híradó.

P O L I T I K A I H E T I L A P

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 "
Negyed évre	2 "
Egyes szám ára 20 fillér.	

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségére, a hirdetési és előfizetési pénzek a kiadóhivatalra cizmevez Turócszentmártonba küldendők.

Hirdetések legutómszámban, árszabály szerint. — Lapunk számára hirdetőket — eredeti árakban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad. Nyíltír soronként 40 fillér.

A felvidéki választások.

A Slov. Týždenník, mely sehogy sem tud belenyugodni a Felvidéken lefolyt választások eredményébe, amely tudvalevőleg az összes tót nemzetiségi jelöltek bukásával végződött, arra indította a hazafias szellemben szerkesztett Slov. Novinyt, hogy ő is foglalkozzék ezzel a kérdéssel. Érdekes és tanulságos cikkét a következőkben adjuk:

„A Slov. Týžd. cz. lap még mindig elmélkedik az országos választások eredményéről és azokról az okokról, melyeknek az a körülmény tudható be, hogy a Felvidéken az összes nemzetiségi jelöltek megbuktak. A „Fordulat az országos politikában” című cikkében a tót nemzetiségi jelöltek bukását a kormánynek tulajdonítja, a kormányt okolja, hogy egyedül az volt az oka annak, hogy a tót nemzetiségi jelöltek rendre megbuktak. A kérdéses cikk második bekezdésében szösz szerint ez áll: „A bukófélben levő szabadelvű part reánk tótokra, szerbekre, románokra mérte utolsó csapását. Hivatalos és uszorás ágensei elnyomták a mi vidékeinket.” Miután a választásokat semmiféle parlamentarís párt nem intézte, az „bukófélben levő szabadelvű párt” kifejezés alatt tulajdonképen a kormányt kell érteni, mely e párt kebeléből származik s amely a választások megejtését elrendelte s amely egyszersmind politikailag felelős is azoknak keresztülvezetéséért.

Az idézett cikk szerint tehát a kormány kivatalnokai és annak uszorás ágensei volnának okai a nemzetiségi túlzók sikertelenségének, ezek vitték volna bukását a nemzetiségi jelöltek. A kérdéses hetilap ugyanabban a számban azonban ily című cikk is található: „Miért buktunk?” s ez a cikk a tót nemzetiségi jelöltek bukását egészen más körülménynek tulajdonítja, mint a fent említett cikk. A „Miért buktunk?” cikk negyedik pontjában szösz szerint ez áll: „Vereségünk első oka az, hogy amely községek ellentünk, vagy csak elenyészőleg csekély mértékben velünk voltak, annak oka, hogy a mi intelligensünk ellentünk

indult, vagy semlegesen viselte magát.” E szerint tehát nem a kormány hivatalos és uszorás ágensei, hanem a nemzetiségi intelligensek okozták a nemzetiségi jelöltek bukását.

A szegény hivatalnokoknak gyakran kell eltűnnök s elszenvedniök a nemzetiségi sajtó szidalmait és gyanúsításait. A nemzetiségi sajtó még azt is felroja nekik bűnül, hogy követve hazafias meggyőződésüket, a hazafias jelöltekre szavaznak. S ha egy szót merészelnék mondani oly célból, hogy megmagyarázzák polgártársaiknak, miszerint a nemzetiségi jelöltek törekvései nem hazafiasak s így tehát semelyik jó hazafi nem szavazhat rájuk, akkor ezek a hivatalnokok — a nemzetiségi sajtó véleménye szerint — oly bűnt követnek el, amelyért megérdemelnék, hogy keresztre feszítsenek. Csakhogy az állami és törvényhatósági tisztviselők vajmi keveset törődnek a nemzetiségi sajtó kritikájával, hanem azt teszik, amit az ő hazafias meggyőződésük parancsol s amit a törvény megenged.

A „Miért buktunk?” című cikk a nemzetiségi jelöltek bukását tulajdonítja továbbá annak a késedelemnek, annak a nagy hibának, hogy későn bocsátottak a választásokba. — S ki az oka ennek? Talán szintén a kormány hivatalnokai és ágensei? Talán a nemzetiségi férfiak e képzelt késedelmezéséért és hibájáért szintén az állami tisztviselők legyenek keresztre feszítve?

S végre a most idézett cikk öttök szakaszában ezt olvassuk: „a választás nem függ a hivatalos terrorizmustól, vesztegetéstől s itatástól, de főleg intelligenseink magatartásától és az előzetes szervezkedéstől.”

Telhat kibújt a szeg a zsákból! A választásoknál nem a tisztviselők terrorizálása, nem a vesztegetés dönt, hanem egyedül az intelligencia magatartása. Az állami és törvényhatósági tisztviselők teljes elégtételt kaptak. A kérdéses lap a „Fordulat az országos politikában” című cikkben szemünkre hányja, hogy mint a kormány uszorás ágensei elnyomták a mi vidékeinket s egy pár soral alább elismeri, hogy a választás nem függ a tiszt-

viselők maguktartásától, de csakis a tót nemzetiségi intelligencia viselkedésétől.

Hát miképen vág össze e két kijelentés? Vagy tényleg elnyomták a mi vidékeinket a tisztviselők s ebben az esetben a tót nemzetiségi intelligencia nem érdemel szemrehányást, hogy rosszul viselkedett a választásoknál s ennek következtében megbuktak a tót nemzetiségi kandidátusok. Avagy a választások tényleg a tót nemzetiségi intelligencia magatartásától s az előzetes szervezkedéstől függ, ebben az esetben azonban a kérdéses hetilap mielőtt gyanúsítja a tisztviselőket, hogy törvénytelenségek elkövetése által ok buktatták meg mindentűt a nemzetiségi jelöltek.

Mi nem akarjuk sokáig kutatni, miképen egyezik egymással e két állítás. Amint már ismételve megmondottuk, a tót jelöltek bukását mi sem okozta más, mint hogy a tót nép sehogy sem tud megbarátkozni a nemzetiségi agitátorok gondolkodásával és tetteivel, mely agitátorok különben a nyelvükön hordozzák a hazafiságot, szívükben azonban kívánni szeretnék a tót népet Magyarországi politikai egységéből. — Hogy ez tényleg így van, ezt a „Fordulat az országos politikában” cz. cikk következő sorai is bizonyítják. A cikk írja ugyanis ezeket mondja tovább: „Ami minket illet, mi eddig ki vagyunk közösítve a politikai működésből. Az 1867-ik évi kiegyezés nem Magyarországi kiegyezése, de csak a magyar liberális párt. Mi ez a kiegyezést nem csináltuk, hozzá nem járultunk, nekünk az semmi jót sem hozott.”

Mi az értelme e szavaknak? Mi más, mint hogy e cikk írja nem tekint a tót népet a politikailag feloszthatatlan magyar nemzet egyik részének, hanem hogy jogot akar neki tulajdonítani, miszerint a magyar országgyűlés által elfogadott törvényeket a tót nép külön szankcionálja. S aztán csodálkozhatik valaki, hogy a tót nép idegenkedik a nemzetiségi jelöltekől, kik közül egy, aki véletlenül meg is lett választva, ilyen legfőbb mértékben elítélendő tanokat hirdet és terjeszt?

T Á R C S A.

Német telepítvények Thuróczban.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárcaja. —

Írta: BRÁZ BÉLA, Turóczvármegye levéltárosa.

Utolsó közleményeinkben rámutattam azon rendkívül kedvezményekre, melyekkel királyaink, különösen az első és második honaloktól, a beköltözött vendégekkel szemben viselkedtek. Az eszmétársítás alapján egy nagyon érdekes, de sokak által nem ismert mozzanatot, a thuróci német telepítvények keletkezésének történetét mutatom be.

Igaz, hogy homály borítja ezen német telepítvényeknek keletkezési idejét, miután semmiféle eredeti okmány nem maradt fenn sem telepítésük idejéről, sem kiváltságairól egész Róbert Károly idejéig s így csakis relative, más okmányokból, melyek ezen német telepítvényeknek történeti fejlődésével szoros viszonyban vannak, lehet következtetni.

Thuróczmegye felső járásának déli és délyugati részén, a tenyvesek aljában, agyánszint Thurócz vára megett lakik ezen német elem, mely sajátos kifejezéseivel magára vonja a kutató figyelmét. Ezen nép mintegy be van ékelve a szláv elem közé s a természet mostohaasági által arra hivatva, hogy csak a legnagyobb erőfeszítéssel s szorgalmával tarthatja fenn magát. Ősi nyelvéhez való tradícionális ragaszkodása s hazaszeretete

legszebb jellemvonása, miket százados viszontagságokon keresztül ily szépen megőrzött.

Honnat jöttek, erre nézve biztos adat nincs.

Vannak historikusok, kik ezen német elemnek eredetét a göthoktól származtatják. Mások ismét Szászországban történt kitelepítésüket 777. évben Nagy Károly idejére viszik vissza. Azonban ezek csak pusztá historiai vélekedések. Mi történeti tény gyanánt elfogadhatjuk, hogy ezen németek nem előbb, mint Róbert Károly idejében öznöltek, illetve telepítettek le Thuróczban, mi abból következtethetünk, mivel a német hospes bevándorlása mind Kőrömcz városába, mind a más elhagyott s lakatlan helyekre, hegyes-völgyes, erdős vidékekre Csehországból s más tartományokból csak a XIV. században történt. Ezen időtárhoz esnek tehát a megyebeli német telepítések, melyek a hoyek alján Vriekztől kezdve a bars megyei Velkópole (Hochwies) városáig mintegy folytatólagos összefüggésben létesítettek s népesítettek be. Királyaink az általuk birt erdőrterületekre hospes név alatt idegeneket telepítettek. Később a királyi donációba is adtak ily erdőrterületeket és pedig magyar származású vitézeknek, illetve nemeseknek, kik az adományozott területek erdőrterületeket nem tudván hasznosítani, ők is, de csakis az uralkodó engedelmével, vendégeket telepítettek azokra, kik (hospes) királyi pecezőreknél, caniferi négy nevezettek.

Béla király 1263. évben a Csepessényi Vladár család őseinek területek erdőséget adományozott Thuróczban,

mely az adománylevélben „Terra Muthna”-nak nevezetik. Az adománylevélben jelzett határok alapján ezen possessio azon nagy földterületet foglalta magában, mely a jelenlegi csepessényi határoktól egész Jánoshegyig (Berg) terjedt. Az adományozás idejétől 100 év lefolyása alatt keletkeztek ezen területeken az ugynevezett Chamarna réjtjén Szklené, Alsó- és Felső Turcz (Turesek) és Felsőstubnya, sőt a Thurócz folyó is a muthnai földön eredt. Feltehetjük tehát hogy a német elem által jelenleg lakott területek IV. Béla telepitési idejében rengeteg erdőséget borította, mely a muthnai nemesek által 1263. év után alapított muthnai villától egész a jánoshegyi (Berg) templomig terjedt.

Téteik ugyan említést a Chornakw-muthnai birtok határolásáról 1263. évről, mely szerint a birtok a nyugati oldalán a Chamarna réjtj terje s hogy itt laktak a chamarnai nemesek. De erre nézve további adat nincs egész Szklené község k.letkezéséig.

A Bars- és Thuróczvármegyei németek beköltözéséről német historikusok IV. Béla király idejére teszik s hogy édes testvércsei a szepességi szászoknak. Ezen feltévést támogni látszik azon körülmény, mely szerint a nyitra megyei Nemetrónát a király 1267-ben a thuróci conventnek adományozta. Továbbá, hogy a szomszédos vármegyékben szintén voltak német hospes telepítvények. Így a besztercebányai nemetek, valamint a korponai német vendégek is IV. Bélától rendkívül kedvezményeket kaptak a magyar nemesség

A történelmi igazság.

Ez alatt a cím alatt lapunk előző számban reflektáltunk a N. N. azon cikkére, amelyvel elvitáni törek szik azt a tényt, hogy Francisci János nemrég elhunyt út korifeusát egy magyar kálmínista pap mentette meg az akasztófától.

Lapunk több olvasójának kérelmére alább egész terjedelmében közöljük ezt a cikket, amelyet előlvasva, bizonyára nekünk fog igazat adni minden elgugulatlanul ítélő olvasó.

A cikk maga a következő:

Francisci elítélése 1848-ban. Három hét óta már 3-4-szer volt alkalmunk olvasni tő kiadványokban, hogy 1848. november havában a státiális magyar bíróság által Pelsőczön halálra ítélte Daxner M. István, Francisci János és Bakuliny Mihályt a megmentője egy ő előttük ismeretlen magyar kálmínista pap vala.

Például ezt olvastuk: „Már másnapra felakasztani kellett volna őket: a processzus rövid volt... Elkészülték a halálra; ekkor jött egy nemes, előtte (Francisci előtt) ismeretlen magyar kálmínista pap s fölhívta őt, hogy írja meg a védelmét s adja át neki; Francisci ezt megette s a pap annyira pártfogásába vette az idegen, ismeretlen embert, hogy a halálbüntetést börtönré változt nyhite. A mi Franciscink élte fogytág halálával emlegette a nemes pap nemes tettét, ám mint ezelőtt sem, azután sem találkoztok soha a maga megmentőjével.”

Avagy más helyen még rosszabbat:

... voltak... Pelsőczön halálraítéltek. El is készülték a halálra. De különös isteni rendelés folytán eljött hozzájuk egy ismeretlen magyar pap s ez felhívta őket, hogy írják meg a védelmüket s adják át neki. Francisci megírta s a pap annyira pártfogásába vette őt, hogy a halálbüntetést három évi börtönré szállították le nekik, mely börtönről azután a schwechati esata után kiszabadultak.”

Ez így nem igaz és a történelmi tény meg van fosztva a maga valódi értelmétől — bizonyos romantika kedvéért.

A pelsőci kálmínista plébánosnak, Szentpétery Samunnak volt szerepe e drámában, de a megmentő nem ő volt.

Daxner M. István életrajza mégis csak ismeretes (Slov. Pohľady, 1899. évf. 129. old.) s ott a pelsőci státiarumról, mely a nemzetiségük védelmére esak törvényes uton két ideális tőtok fölött hazarulás vádjá miatt ítélkezett, ez olvasható:

„Az utolsó, inkább két párt disputájához, minsem vizsgálathoz hasonló kihallgatás után nyilvánvalóvá lett a három főfogolynak, hogy életük elvesztéséről van szó. Az udvaron láttak készített oszlopokat, melyeken függőniök kellett. Kértek tehát bírakit, hogyha meg kell halniok, ne akasztassanak föl, hanem lövessék agyon, hogy ifjú életük villanással s dörgéssel levezessék be. Leiki állapotukat jellemzi e pillanatokban Francisci által köölt s Daxner által toldalékkal póltott dal: „Hoj traža stolu s ti.”

„A halálos ítélet meg volt hozva; de ebben az órában megjelent az isteni gondviselés keze, hírt hozva az elvesztett schwechati esatáról. A bírának nem volt

seres. K elenere. Azon kérdésre, hogy homan jötték a titrozozogyei németek, tekínve nyelvitket, illetve a kiejtést, az a szépség, akkra v... Felcélitjük tehát, hogy a szépségeknek azon részéről jötték, mely nyelvének grammatikai és kiejtési azonosságával legjobban egyezik s ilyen leginkább a meczenzei dialektus.

Miután a beöltözöködött szász nép a bányászato, kultivált, mint bányászok jötték be, de egy részek vagy felesleges volt, vagy inkább a szabad természetben kereset megelhetési módot a vezélyes bányászati helyett. Ilyen foglalkozások volt a erdőzés, illetve szenegetés, gyarakban foglalkozás. Így keletkeztek a Lehoták, Hajok, illetve irányok s vegre a népesség szaporodása a közegek. Midőn a német lepitések megkényben megkezdődtek, előbb advocaták és judicatusok voltak. Ennek értelme az, hogy azon egynek, kik az elhagyott vidékekre telepítettek, advocatusoknak (össze-lívott) nevezettek, a telepitvény magadepit advocatusának. Az összehívó a telepitvényeknek lakóhelyet s művelés alá való földet adtak s az advocatusoktól beszédtek a földterület. Jutalmul pedig ezen telepitvényesek örökösödési ezimen bírói jogot „annus perpetuum judicium” nyertek. Imet az elvezetés németül Scheultze, deakul Scultetus, tóul Soltesz. Ezen Scultetusok átiratás — inscriptio — utján kuriális jogokat is nyertek, mely sculteanok nevezetett. Ilyen volt a Registrum szerint Scultetia Belia s Advocatia Vile Majus (Mössőze).

(Folyt. köv.)

bátorságuk a maguk felelősségére végrehajtni ítéletüket s a dolgot Szentiványi Károly megbízott komiszáriusnak terjesztették elő. Szentiványi közbelépésével megrátóztott a halálos ítélet...”

Itt mindenki előtt érthető, hogy a pelsőci státiális bírának nem volt bátorságuk végrehajtni a saját ítéletüket a schwechati esata után — Jelacíc győzelmé s a magyok veresége után.

Amit Daxner ily vázlatosan elmondott, tárgyalja Botto Gyula „Francisci János 1848. évben” című cikkében. (Megjelenik egyénhagy pap mulva a Slovenskí Pohľady 3. számában.) A schwechati esata októ. 30-án történt. „Az odavezényelt gümöri gárdisták s honvédek szíjelkergetésük után november 3-án már Pelsőczön voltak s hírről hozták, hogy Bécs föl van menve, Jelacíc és Windschgrätz Pest tel nyomul el Jelacíc hogy szörnyű bosszút áll, ha a gümöri tót férfakkal méltatlanul bánának el.” Meghozni csak meghoznák a pelsőci státiális bírák, ugyiltszik, hogy november 4-én, a halálos ítélet, de az ítéletet a maguk felelősségére vegre is hajtani már nem volt bátorságuk „és az ügyet a megmentő forradalmi komiszáriusnak, Szentiványi Károlynak terjesztették elő.”

A megyei ügyész, Sziklay Ede, vádló a pelsőci rögtönítelő bíróság előtt, a maga emlékirataiban följegyezte, hogy Daxner Istvánt egy Jankó András befolyásos ügyvéd vette pártfogásába. A státiális bírákat, kik közül ketten, Szontágh Pál és Gyula rokona volt, határozásn figyelmeztette, hogy el ne hamarkodjanak. „A schwechati vereség következtében megijesztett bírák — írja Botto — örültek, hogy elhalaszthatták a végrehajtást. A halálos ítélet meghozatása után éjnek idején kiküldték tehát a pelsőci kálmínista papot, Szentpétery Sámuelét Sajgódomorba Szentiványhoz, miszerint a 24 óra alatt vegre nem hajtott, tehát a státiális szabályok szerint amagy is érvénytelen ítéletet semmisít meg... Szentiványi egy a bíróságra szóló írást adott Szentpéterynek, hogy az eljárást a rendes utra terjelje.”

Daxner, Francisci és Bakuliny így lettek megmentve az akasztófától. A rendes bíróság mindjárt ott, november 7-én mert kik az első kettenek egyenkint 2 évi és 300 nap, Bakulinynek 2 évi, hetente két napi börtöl szigorított börtört.

A dolgot világos, hogy a Pelsőczön státiarialis elítelt tőtok megelgője volt az, aki megnyerte a schwechati esatát — Jelacíc horvát bán. A pelsőci státiarumról Jelacíc aligha értesült oly hamar, de a fogva tartott Král János, akinek a főlzabadiítását már a lipótszentmiklósi tőtok petíciója is kérelmezte 1848. évi május 10-én, a schwechati esata után a bán ezt írta Pestre a miniszteriumnak: „60.000 férfi ellen menveb vagyok Pest tel. Beesültszavam lekötése mellett jelenen a magas miniszteriumnak, hogyha Král János, a fiatal költő és tót nemzeti férfi el lesz vesztve, minden magyart, aki menetés közben a kezembe kerül, a legközelebbi én felakasztatni fogok. Jelacíc bán.”

Feltágható, midőn a Schwechat felől menekült magyar gárdisták elmondják Pelsőczön, hogy Jelacíc szörnyű bosszút áll a gümöri tót férfiakért.

Daxner, Francisci és Bakuliny sorsát akkor is, midőn börtönré lettek ítele, a csatamezőn lefolyt események döntötték el. December havában Schlik tábornok Kassánál megverte a magyarakot. Pelsőcz nem messze esik Kassától, azért december 15-én a tót foglyokat Pelsőczről Pestre vittek át, ahol megint, midőn Windschgrätz vonult be a városba, kiszabadultak.

Kongresszus az alkoholizmus ellen.

F. évi szeptember havában Budapesten fog megtartatni a nemzetközi alkoholizmus elleni X. kongresszus. E kongresszus célja, hogy a tudomány erejével, a fölvilágosítás és szervezés tegyereivel sikra szálljon az emberiség legatlamosabb ellensége, az alkohol ellen. Az alkohol nem az ellenség, de a jóbárt képében jelenik meg, behizelgi magát kellemével s észre sem vesszük, miként válik az élvezet szokássá, a szokás szenvedélyé s e szenvedély miként sodorja szerencsétlen áldozatát betegségbe, nyomorba, bűnbe, halálba.

A szesz italok a szervezet legfontosabb alkotórészeit támadják meg, miáltal a szervek életműködése csökken s a legkülönbözőbb súlyos betegségek keletkeznek. A legutak és a tapasztarona állandó hurutja, a májnak, a veséknek vezetés idült gyulladása, a szivizomat túltengése és elajváása, a vérérek megkeményedése s e betegségek oly gyakran kísérő tünetek, mint vizi-betegséget gatlutés, köszvény stb. mind az állandó alkoholmérgezésnek gyakori következményei.

De még borzástóló a pusztítás, melyet az alkohol az idegrendszerben idez elő, Kisebb mennyiségben is

leszálítja az agyvelő finomabb működési képességét, nagyobb mennyiségben pedig mérgező hatása nyilvánvaló. Már az egyszeri alkoholmérgezés, az ittasság is megfosztja az egyént hosszabb-rövidebb ideig öntudatától, ítélő és tájékozó képességétől, esztől; a szesz italokkal való állandó visszaélés pedig megbontja, megfojtja az idegsejteket, az okos embert butává, a becsületest becsületlen teszi, előlézi az idegnek, az agynak, a léleknek és elmének súlyos, legnagyobbbrészt gyógyíthatatlan betegségeit.

És még ez sem tetőzte be pusztításainak borzasztó sorozatát: megtámadja a szervezet legfontosabb sejtjeit, a erisejteket s az utódek egész serege ebben leli nyomorúságának forrását. És éppen az utóokra kifejezett ezen elkorosított hatása teszi az alkoholt az emberiség legborzasztóbb ellenségévé, mert itt már nem az egyén, hanem az egész faj állandó, biztos romlásáról és el-fajulásáról van szó.

De hadl beszéljenek a tények, a számok. A fel-nőtt férfiaknak több mint tízedszrétét a közvetlen alkohol okozta betegségek pusztítják el. E mellett tanuszkodnak a kórházak és boncztermek statisztikái s az orvosi gyakorlat tapasztalatai. E tekintetben a versenyt az alkoholizmusal csak egyetlen betegség vetelő fel: a tuberkulózis. S az emberiség e két ördöklő csapása között szoros összefüggés is bizonyult be, mert az alkohol mérgezett szervezet jóval csekélyebb ellentállást képes kifejteni a tüdővész és egyéb fertőző betegségek csiráival szemben.

Az elmebetegeknek több mint harminc százaléka saját, vagy elődeiknek alkoholmérgezésében találja betegségeik okát. A hülyék és elmeegyek, a nyavalyás-törösek, a vízjeiték, törpek pedig tulajony maga számban alkoholistá szálítottok származnak. De az utódek elkorosulása nemcsak ebben nyilvánul, hanem főleg abban is, hogy szervezettek elgyengült, sem testi, sem szellemi ellentállásra nem képes. Sőt mint legújabbban kidérült, az anyák szoptatási képességének elvesztése is legnagyobbbrészt a szülők alkoholmérgezésének képei egyik gyászos következményét.

Az igazságszolgáltatás még más elrettentő népe 42 mutatja az alkoholnak. A büntvényeknek átlag vége 42 százalékában kimutatható az alkohol vezétes szereplése, amint a szerencsétlen házasságot, az elválás, az öngyilkosságok egyrésze is az alkohol rovására irandó.

Az angol és az amerikai életbiztosítók statisztikája pedig világosan és megcázólatlanul bebizonyította, hogy az alkoholélvezet az élettartamot megrövidíti.

Mindez mily tetenetes perspektíváját nyújtja a jelen és jövő nyomorúságának, az egyén és társadalom pusztulásának s a faj fokozódó elkorosulásának.

Mi a teendőnk tehát, hogy utját állhassuk ezen romlásnak?

Mindenekelőtt föl kell világosanunk a népet, hogy ledönthessük azon elterjedt tévhitet, mely ezen emberitört merget a legtesesebb és leghasznosabb tulajdonságokkal ruházta föl. Tiszta föl jönnünk az alkohol élettani hatásával és azt a néppel megismertetünk, valamint ki kell oktanni a népet az alkoholmérgezés káros következményeiről. El kell tojanunk e vést épp a legfontosabb forrásában: a társadalom minden osztályában elharapódzott ivási szokásokban. Ezen szokások tartják fenn és terjesztik leghatóságban az alkoholizmust s ezáltal az embereket már zsenje ifjúságukban a rossz példá utánzására. Meg kell győzni embertársainkat az alkohol nélküli társasélet lehetőségéről és előnyeiről. Reá kell mutatnunk azon végteljes mólra, amelylyel az egyes államok kormányai, de különösen az alkohol-töke és az alkoholgyasztásban anyagilag érdekelték, a szeszitalok fogyasztását elősegítik.

Mindezen kérdések tárgyalását célozza az alkoholizmus elleni nemzetközi kongresszus. E kongresszusra összevillagunk a múltvi világ minden tájáról a tudomány-nak s e társadalmi küzdelemnek legkiválóbb képviselői, hogy ország-világ szeme előtt föltárják az alkoholizmus tényeit, veszedelmeit s megvitassák az alkoholkérés föbb tételeit s utat és irányt szabjanak e veszedelem elleni küzdelem számára. Így tárgyalni fogják az alkoholnak befolyását az emberi szervezeten ellentálló képességére, a test munkaképességére, valamint az alkoholizmus viszonyát a nemé élethez és az átrököléshez. Rendkívül érdekesek ígérkeznek az alkohol tápértékéről tervbe vett elemzése, valamint a különösen hazánk gazdasági viszonyait érdeklő műbor kérdésének egész-ségű jelentősége. Nem kisebb érdeklődéssel tekint-hetünk az alkohol hatásának büntetőjogi megítélésére, melynek ugy tisztán jogi, mint elmeorvosi megvilágosítása a kongresszusunk munkarendjébe felvetett.

De legfontosabb és legjelentőségesebb a kongresszus szociálpolitikai része. Az alkoholnak

hátráltató befolyása a munkásság kulturális fejlődése, az alkoholgyógyászatban érdekeltek tőke felhasználásának új irányja, mint az alkoholnak ipari felhasználása stb., valamint ennek alapján az italmérés reformja és az iskolának bevonása az alkoholizmus elleni küzdelembe, oly fontos és életbevágó társadalmi kérdések, hogy azok tárgyalása és megvitatása előreláthatólag nemcsak az állampolgárok széles körének, hanem az államhatalomnak érdeklődését is fel fogja kelteni.

Végül a kongresszus rá fog mutatni az alkoholizmus elleni küzdelem szervezésének szükségességére és bírálat és megítélés tárgyává fogja tenni az egy ezél féle törekedő, de két úton — a mértékesség vagy a teljes tartózkodás útján — haladó küzdelem irányát, eredményét és jövőjét.

Ha a küzdelekek között a küzdelem eszközei tekintetében vannak is ellentétek, abban az egyben egy a mértékletek, mint az abstinenek egyetértékon, hogy céljukat csak úgy fogják elérni, ha mindenkinél érdeklődését és figyelmét az alkoholkérdés iránt föl tudják kelteni.

H I R E I N K.

— **Személyi hír.** Ifj. Jush György, Turócvarmegye főispánja, több napi tartózkodásra a fővárosba utazott, ahonnan tegnap székhelyre vissza érkezett.

— **Színlelőadás Znlóváralján.** A znlóváraljai állami tanítóképző intézetben a múlt év folyamán kitűnő tüzéssé alkalmával elpusztult az ifjúsági színpad is. Nagy veszteség volt ez nemcsak az intézeti növendékekre, de a znlói intelligenciára is, mert sok kellemes, élvezetes és tanulságos szórakozástól fosztotta meg őket. E felelte nagy és jelentős hiány azonban most már pótolva van. *Somogyi Géza* igazgató és *Párvy Endre* tanár buzgólkodásának köszönhető, hogy az eddigienél jóval nagyobb, szebb és esinosabb színpad áll immár készen az intézet zenetérmeiben, mely annyival is inkább érdekes és értékes alkotás, mivel minden darabjára otthon — az intézeti ifjúság munkájával — készült. Különösen két növendéköt illeti a dícséret első sorban, *Pokorny Gézát*, ki a festés nehéz munkáját és *Jeszenszky Dénest*, ki a szerkesztést és az összeállítást végezte. E esinos kis színpad megnyitási napján az ifjúság önkéntökre május hó 6-át választotta ki, mikor is este 6 órakor tancezel egybekötött ünnepélyt rendez. Az estélyi műsora a következő: *Mozes Miklós*: Pálmagor; előadja az intézeti énekkar; A régi könyv, írta *Várady Antal*; szavalja *Szremkovszky Czayril*, int. növ.; *Kilencz óra*, Erkelől; előadja az intézeti énekkar. Megjött a papa, egyfelvonásos vígjáték, írta *Erdélyi Zoltán*. Szerzők: A papa: *Sebő Agoston* int. növ., *Pali*: *Párvy Endre*; *Rózsi*: *Mozes Miklósné*. Külön meghívó helyett a rendezőség ez úton hívja meg a szíves érdeklődőket.

— **Dljugyás.** Misik István a kassa-oderbergi vasút hivatalnoká husvétvasárnapján jegyezte el *Kvanduk Irén* ruttkai állami övönét.

— **Cellulósegyár Zsolnán.** Amint már jeleztük, Zsolnán a cellulósegyár felállítására az előmunkálatok megindultak és nagy tervek a dolgok intézését, hogy a gyár működését jövő év elején megkezdhesse. Az alapító jegyzése kielegő eredményt föllyik és alig van kétség arra nézve, hogy ez nagyobb nehézséget okozna, sőt tuljegyésre is van kilitás. Ez annyival inkább kívánatos is lenne, hogy azok az elemek, amelyek a gyár hazafias irányzatát kétségtelenül tettenék, visszalépnének legyenek bírhatók, ami az egész vállalat jövőjére nézve előnyös kilitással lenne. Az alakuló ülése különben május 6-án fog megtartatni.

— **Bucsuostély.** *Schrödlén József* kassa-oderbergi vasúti felügyelő nyugalmaztatása folytán *Ruttkáról* eltavozik. Eből az alkalomból a *Ruttkai Társasok*, melynek a távozó felügyelő egyik alapítója volt, tegnap este bucsuostélyt rendezett, amelyről még megemlékezzünk.

— **A felvidéki színszövet.** *Farkas Párencz* dr. szingizagatoló e hó folyamán kötötték meg a szerződést az északmagyarországi színszövetre nézve. Alkalmuk volt beletekinteni a *Farkas* dr. újonnan szervezett társulatának nevsorába, amely rejthet ugyan magában tehetőségeket, jó színeszövetek is, de ismert neveket nem találunk közöttük. Pedig elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy a felvidéki magyarság is részétülj valahára a műveletben is és ne csak hazafias kötelességek apeilljanak a színszövet támogatását illetőleg. Különben *Farkas* dr. igazgatótól függ, hogy jóirnévet megállapítja. A szerződés három évre kötötték meg. A zini idény pedig a következő sorrendben állapították meg. Az elő adásokat l. hó 23-án *Selmeczbányán* kezdték meg és ezt marad május hó 23-ig, *Turóczenzántarban* június hó 10-ig, *Zsolna* június hó 10-ig, *Zólyomszék* augusztus hó 10-ig, a hó végéig színeve van, *Krompach* szeptember 1-től 15-ig, *Szepesváralja* szeptember 30-ig, *Keszmárk* november 10-ig, *Igló* november 11-ől

december 8-ig, *Lőse* december 9-ól 31-ig, *Igló* január 1-től 28-ig és *Lőcsén* január 29-ól február 28-ig, *Liptószentmiklós* és *Rőszény* március 1-ől virágvasárnapig. Minthogy pedig nálunk a tanuló ifjúság számottevő tényező, emondhatjuk, hogy a zini idény reánk nézve a legrosszabbul van megállapítva, mert a tanítási év vége fél minden percze szükség van.

— **Halálózás.** A múlt heten szerdán délután temették el *Turóczenzántarban* *Csajda György* szerkesztőnek 24 éves fiatal, szép leányát, *Olgdát*. A szerény és kedves leányunk gyászos elhunya minden körben élénk részvételt keltett. Ravatalát koszorúkkal borították. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **Menetrendváltozások.** Ugy a magyar kir. államvasutak, mint a kassa-oderbergi vasút vonatainak menetrendjében honapoltl kezdve változások történtek. Ezekre felhívjuk olvasóink figyelmét. A menetrendeknek miniket érdeklő részét lapunk más helyén közöljük.

— **Az ex-lex és a vadászegy.** Sokan nineszen tisztában azzal, hogy ex-lexben szabad-e jegy nélkül vadászni, vagy sem. A közigazgatási bíróság most egy elvi jelentőségű határozatot hozott, mely szerint ex-lexben vadászegy nélkül vadászni nem szabad, mivel ez jövedéki kihatást képez, ha mindjárt ex-lexben történik is.

— **Áthelyezés.** *Feldmann Jakab*, a turóczenzántartroni állomáson alkalmazva volt m. kir. államvasúti hivatalnok, hasonló minőségben *Ruttkára* áthelyeztetett, *Helebe* Zólyomból *Turóczenzántar*ra pedig áthelyezték *Tóth Istvánt*.

— **A zsolnai választás.** *Zsolnáról* írják, hogy ott azt híresztelik, hogy *Osztróluucky Géza* főispán a *Rudnay* István mandátumának megsemmisítése következtében a főispáni állásról való lemondását beadta és szabadulási programmal a zsolnai kerületben képviselőjelöltképp lép föl. *Trenesénmegye* szabadulási körében misem tudnak a főispán ezen elhatározásáról.

— **Ösodasuzter.** Gyakran lehetett eddig hallani, hogy hazánk északi részében, nevezetesen *Bereg-* és *Máramarosvármegyékben* időről-időre felttent egy csodarabbi, de csodasuzterrel meg nem szóló eddig a krónika. Tudjuk azt is, hogy a csodarabbiakat *Galícia* termi, az újonsült csodasuzter valahol *Császav vidékén* látta meg először a napvilágot és *Körmezébánya* város nevezetességét akarja gyarapítani azzal, hogy a város választotta csodatetteinek színhelyét. E csodasuzter csakugy szájlugyoson utján közhírre tette ugyanis mindenkinél, akit illet, hogy ő oly elektromos lábbelit készít, hogy aki azt nála megrendeli és majd viseli, az minden nevenevendő és nevezhetetlen nyaralójából, betegségből felteltlenül gyógyul. A lábbelit készítésére 6 ó tika, miben a szellemek segítenek neki, ezért a megrendelő lábbelit csakis a szellemjárás idején, éjjel 11—12 óra közt szabad és lehet neki készítenie. És a tudatlan nép, a misztikus dolgokban hívő egyének lépre is mennek, mint az a többi közt a következők est is bizonyítja. *Poszkajzer Gáspár* jánosgyéji fátalemler, aki mint kinstári munkás győgyíthatatlan betegsége miatt végkifejtelé mellett előbocsátott, megrendelt a csodasuzterrel egy pár eszmát, melynek és a csodatető hatásának egy tittes árát 36 koronában állapították meg külsőnszen. A lábbelit átvevelekor fizetett a megrendelő 20 koronát, a 16 koronát köteles volt egy hét múlva megfizetni. De két hét múlva sem fizetett, mert a csizma viselésének nem volt bizony a várt és ígért csodatető hatása. A csodasuzter azzal fenyegette a konok adóst, hogy ha nem fizet mindjárt, a megvőő bajához még több bajt zudít reá. Az ifju fizetett. Szóllt azonban adóst tanács folytán elmentek a csodasuzterhez és visszakötötték a pénzt azzal, hogy ellenbenben panasz tesznek a kapitányságnál. És a csodasuzter fizetett, mint a köles.

— **Fontos újítások a kassa-oderbergi vasútnál.** Május elsejével fontos újításokat lepett életbe a kassa-oderbergi vasút igazgatósága. Eddig a gyorsvonatoknak III. és II. osztályu kocsjai voltak, május elsejétől III. osztályu kocsjait is eszoalnak a gyorsvonatokhoz. Egyelőre csak 100 kilométernyi vonalon vétetnek használatba a III. osztályu kocsjak, ha azonban beválják az újítás, az egész vonalra kiterjesztik. Ez az újítás a *Tátra-vidékre* nézve nagy fontossággal bír, amennyiben a szegényebb utazókörzönség érdekeit tartja szem előtt. Turisztikai szempontból fontosnak tartjuk azt a körülményt, hogy a *Kassáról* és *Eperjesről* kiinduló másrészt turista-jegyek a III-ól osztályban a gyors- és személyvonatok mentetarak közötti különbözött ráfizetése mellett használhatók. Május elsejével a gyorsvonatok meneteitét annyira gyorsított, hogy pl. az *Oderberghől* *Kassán* át *Budapestre* közeledek gyorsvonat csak I órával később érkezik *Budapestre*, mint a *Zsolnán* vagy *Ruttkán* át közeledek gyorsvonat.

— **A kivándorlás megoheztetése.** A kivándorlásra nézve szononur hírek érkeznek *Amerikából*. Az Egyesült Államok kormányja a magyar kormányának is tudomására hozta, hogy *Amerikában* a munkaviszonyok nem kedvezők s így a kivándorlók keserű csalódásoknak lehetnek kitéve. Ennek megakadályozása céljából a belligyminiszter körrendeletet adott ki a közigazgatási hatóságokhoz, melyben kötelességüké teszi, hogy az utlevélről folyó módokat az amerikai kedvezőtlen munkaviszonyokról a keserű felvilágosítások, hogy így meggyőződésük a idejét eszoalóknak lehetőségek, kivándorolni szándékozó honfitársaink azerköl megvőő legyenek. Itt emlíltjük meg, hogy a porosz királyi kormány elrendelte, miszerint külföldi kivándorlóknak csak azon esetben engedik meg a

porosz határ átlépését, ha egy *Németországban* engedélyezett hajótársaság tengerentuli kikötőbe szóló szállítási jegyével és a hajózási kikötőig szóló vasúti menetjeggyel vannak ellátva. Ezenkívül anysi kézpéruz bírtokában kell lenniük, hogy a tengerülti partra szállásuk bármely okból, ha megtagadták, a hazájukba való visszaszállításuk biztosítva legyen. Ezen összeg egészesége, tetsi foglyokozással nem bíró 10 éven felült egynekénél 400 márkában (480 korona), 10 éven aluliatuknál 100 márkában (120 korona) van megállapítva. Minden kívándorlót Myslovitz és *Ratibor* városokban lajstromozási eljárás alá vesznek.

— **Magyar fiúk a katonaiskolákban.** A hivatalos lap közli, hogy a hadsereg katonai akadémiáiban és reáliskolákban a jövő 1905—1906. iskolai év kezdetén magyar honos ifjak részére összesen 154 hely üresedik meg és ezek a *Kőszegen* és *Kismartonban* levő katonai reáliskolák I., III. és IV. évfolyamaiban, a *máhrisch-weisskircheni* főreáliskola II. és III. évfolyamaiban; a *bécsújváryi* *Terezia* katonai akadémia és a *módlingi* katonai műszaki akadémia I-ő évfolyamában lesznek beöltendőek. E 154 helyből csak: 47 hely a *bécsújváryi* *Terezia* katonai akadémia és a *módlingi* katonai műszaki akadémia I. évfolyamára, 107 hely pedig a katonai reáliskolákra, valamint igen eszekély számban a *máhrisch-weisskircheni* katonai főreáliskolára. A katonai akadémiákban beöltendő 47 hely közül: 21 kinstári hely; 21 magyar állami alapítványi hely; 5 részben fizetéses és félfizetéses, részben pedig magánalapítványi hely. A katonai reáliskolákban beöltendő 107 hely közül 56 kinstári hely, 35 magyar állami alapítványi hely, 35 részben fizetéses és félfizetéses, részben pedig magánalapítványi hely. Lesz továbbá a főmei haditengerészeti akadémiában a következő 1905/6-ik tanév kezdetén néhány egészen vagy félidőntes magyar alapítványi, illetőleg magánalapítványi hely is. A magyar alapítványi helyek elnyerését célzó kérvényeknek legkésőbb folyó évi május 15-ig a magyar királyi honvédelmi miniszteriumhoz kell beérkezniük; a magánalapítványi helyek elnyerését célzó folyamodványok azonban legkésőbb ez év április 30-ig nyújtandók. És végül a katonatiszt áruváltk hirtenebbré nevelőtintezetében a jövő 1905—6-ik tanév kezdetén (szeptember 1-én) kizárólag magyar honosságu tisztek gyermekei számára három magánalapítványi hely fog megtetésdni.

— **Siketnémák felvételö.** A siketnémák körmozonyai intézetébe a jövő tanév elején 12 új növendék vesznek föl. A jelentkezők 7 évnél idősebbek, de a 10 évet meg nem haladtakat legyenek. A felvételért most lehet folyamodni és a felvidéki vármegyékben lakó gyermekek előnyben részesülnek.

— **Kiss szerencsöse nagy!** A magyar kir. osztály-sorsjáték keddi befejező húzásán a 600,000 koronás jutalmat és az 5000 koronás főnyereményt a 82621. számú '4/b-en eladott sorsjegyrejegy ismét a h. nevű *Kiss Károly* és *Társas* bankháza *Budapest*, VII., *Ersébet-körút* 19. szerencsés vevői nyerték, hol immár harmadszor nyerték meg a 600,000 koronás jutalom-nyereményt.

Felvidéki szerkesztő BEREZ GYULA. — Főmunkatés BÄNFIL JÄNÖS.

Nyári menetrend

A magyar királyi államvasutak:

(Érvényes 1905. évi május 1-től kezdve)

B. Japest — T. Szt. Márton: T. Szt. Márton — Budapest:
Gyv. i. reggel 7-10, é. d. u. 1:38 i. d. u. 2:54, é. este 7:10
Szv. i. d. e. 9:35, é. este 5:2 i. reg. 8:42, é. este 7:00
Gyv. i. d. u. 3:30, é. este 10:21 i. reg. 6:08, é. d. u. 12:40
Szv. i. d. e. 5:35, é. reg. 4:18 i. este 11:55, é. d. e. 9:45
Vv. i. éjjel 11:10, é. d. e. 11:41 i. d. u. 11:57, é. reg. 5:20

T. Szt. Márton — Ruttká: Ruttká — T. Szt. Márton:
Gyv. i. d. u. 1:39, é. d. u. 1:47 i. d. u. 2:45, é. d. u. 2:53
Szv. i. este 7:54, é. este 8:03 i. reg. 8:30, é. reg. 8:40
Gyv. i. este 10:22, é. este 10:30 i. reg. 5:59, é. reg. 6:07
Szv. i. reg. 4:20, é. reg. 4:30 i. este 11:22, é. este 11:33
Vv. i. reg. 7:47, é. reg. 8:06 — — — — —
Vv. i. d. e. 11:42, é. d. e. 11:58 i. d. u. 4:45, é. d. u. 4:56

Budapest ny. — Zsolna: Zsolna — Budapest:
Gyv. i. reg. 7:20, é. d. u. 1:33 i. éjjel 3:46, é. reg. 9:25
Szv. i. reg. 9:20, é. este 8:30 i. reg. 7:11, é. este 5:55
Gyv. i. este 6:45, é. éjjel 12:24 i. d. u. 3:14, é. este 9:45
Szv. i. este 10:30, é. reg. 7:20 i. este 9:15, é. reg. 6:35

A os. és kir. szab. Kassa-Oderbergi vasutakon:

Kassa — Ruttká: Ruttká — Kassa:
Szv. i. reg. 5:27 é. d. u. 12:10 Gyv. i. reg. 4:01 é. d. e. 8:30
Szv. i. reg. 7:40 é. d. u. 2:06 Svz. i. reg. 4:50 é. d. e. 11:50
Gyv. i. d. u. 12:35 é. d. u. 5:36 Svz. i. d. e. 8:35 é. d. u. 4:18
Szv. i. d. u. 12:46 é. este 11:38 Gyv. i. d. u. 12:17 é. d. u. 4:48
Szv. i. d. u. 3:55 é. este 11:05 Svz. i. d. u. 2:36 é. este 8:40
Gyv. i. este 7:30 é. éjjel 12:02 Svz. i. d. u. 4:23 é. éjjel 11:35
Vv. i. este 10:45 é. reg. 5:49 Vv. i. este 10:40 é. reg. 6:14

Ruttká — Zsolna: Zsolna — Ruttká:
Szv. i. reg. 6:30 é. reg. 6:58 Gyv. i. éjjel 3:35 é. éjjel 3:57
Szv. i. d. u. 12:31 é. d. u. 1:00 Svz. i. reg. 4:10 é. reg. 4:36
Szv. i. d. u. 2:21 é. d. u. 2:50 Svz. i. reg. 7:45 é. d. e. 12:15
Gyv. i. d. u. 5:42 é. este 6:04 Gyv. i. d. e. 11:50 é. d. e. 8:12
Szv. i. este 8:33 é. este 9:00 Svz. i. d. u. 1:30 é. d. u. 2:20
Szv. i. éjjel 11:17 é. éjjel 11:42 Svz. i. d. u. 3:34 é. d. u. 4:03
Gyv. i. éjjel 12:07 é. éjjel 12:29 Svz. i. este 9:20 é. este 9:50

FIGYELEM!

Megbízható, legjobb minőségű, hírnevű
Valódi szépeességi **lennvászón**
és
damasztáru minden nagyobb
üzletben kapható

A késmárki gyár bejegyzett védjegye:

Késmárki
gyár: 1 árny
csak az,

VALÓDI SZÉPESSÉGI
VED-
JEGY
ECHT ZIPSER

mely ezen
védjeggyel
van ellátva.

Hazai ipar!

UJ!

Cook & Johnson

amerikai szabadalm. tyukszem-gyűrűi.

A legjobb és legbiztosabb, kitűnő hatású és azonnal
fájdalomcsillapító. — Magyarország-Ausztria összes
gyógyutáiban kapható. 1 drb börtönkban 20 f, 6 drb
dobozban 1 korona. Postaköltség 20 f.

Magyarország főraktára: **Török József gyógyszerháza**
Budapest, VI., Király-utca 12. sz. — Magyar-Osztrák
monarchia főrakt.: **Zum Samariter** gyógyszerháza Gráz.

Védjegy: „Horgony”.
A Liniment Capsici comp.
a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziszser, mely már több
mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek
bizonyított készvényül pártjánál és meghülés-knel
bedőrlésékképpen használtva.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt be-
vásárlások óvatossá legynék és csak olyan üveget
fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a
Richter gyógyszerházzal ellátott dobozban van csoma-
goltva. Ára üvegekben 50 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 kor.
és üvegezőlíván minden gyógyszerháztól kapható.
Főraktár: **Török József** gyógyszerháza, Budapest.
Richter gyógyszerháza az „Arany országház”, Prágában,
Ellenbirtokosok: s. neu. Mindennapi szétküldés

Hashajtó, görcsmegszüntető
Bujahódcsoöppek,
étvágyat kelto és az emésztést elősegítő háziszser.
Egy palack árá 1 korona.
Póstan keveseb mint 2 palack (1 kor. 50 fill. utánvétl)
nem lesz szétküldve

BITTNER GYULA gyógyszerháza által
GLOGGNITZ (Alsó-Ausztria.)

162—1905.

Wix Miksa Turócszentmárton

liszt-, fűszer-, csemege-, üveg-, porcellán-
és Mauthner-féle magvak raktára.

Ablaküvegezesek, tükörüveg
és tükörök,
fénykép- és képeretek nagy választékban.

Jónak, a jobbi
az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig hazai átlaliban levő
mappan, szoda, por, stb. anyagoknál vászón és pam-
ruhanémek mosására, a **Schicht** által újonnan felhál-

mosókivonat,
„Asszonydicséret”
védjegyű,
a ruha beáztatására.

Előnyök:

1. Az eddig szükséges volt mosás időt a felére
csökkentti.
2. Fáradságot a megyedéje.
3. A szóda használatait teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztább, tehát fehérebb is varásolja
a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártal-
matlan, amiről az alatt jegyzett czég kezes-séget
vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más
mosásznál.

Néklözhetetlené válik minden házlászony és
mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.
— Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

védjegyű
legjobb, legkialdósb és ennőfoga legolcsóbb szappan.
Minden káros alkáltszereköl mentes.
..... Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden **Schicht**
szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével
legyen ellátva.

Schicht György, Aussig
A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai
szárazföldön.

A turócszentmártoni m. kir. erdőgondnokságtól.

Faarverési hirdetmény.

A következő erdőbirtokosok faanyaga kerül zárt írásbeli versenytárgyalással egybekötött nyilvános
árverés utján eladás alá:

a turócszentmártoni v. urb. erdejében	2546 m ³ fenyőfaanyag	14,744 kor. 65 fill. becsértékben
a blatniczai	4263 „	20,672 — „
a szklabinjai	1036 „	6,519 „ 10 „
a bellai	919 „	6,459 „ 10 „
a háji	964 „	5,729 „ 75 „
a poleriekai	757 „	4,477 „ 05 „
az alsóturcseki	639 „	3,964 „ — „
a turócszklenői	1343 „	8,543 „ 55 „
a priekopai	1735 „	6,486 „ — „
a csemosnói	235 „	1,625 „ 95 „

Az árverés a turócszentmártoni m. kir. járási erdőgondnokság hivatalos helyiségében 1905. évi
május hó 8-án délelőtti 9 órakor, a kezelő kir. erdőtiszt és az erdőbirtokosok megbízottjai jelenlétében fog
megtartatni. Venni szándékosok ezen faárveréshez azon kijelentéssel hivatnak meg, hogy a sajátkezüleg írt zárt
írásbeli ajánlataikat, melyekhez a becsár 10%-a óvadékképpen készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban
csatolandó, az ajánlatok neve, lakása és utolsó póstája, valamint a felajánlott vételár számokkal és betűkkel
érthetően és olvashatóan kiírandó, az árverést vezető megbízott kezeihez nyújtják be. A zárt írásbeli ajánla-
tokban — melyek csak az árverés megkezdéseig nyújthatók be — kijelentendő, hogy az ajánlattevő az árverési
feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti. Később érkezt, valamint pótl- és utóajánlatok és oly írásbeli
ajánlatok, amelyek ivenként 1 korona bélyeggel ellátva nincsenek s ezen hirdetményben jelzett feltételektől
el térnek, figyelembe vétetni nem fognak. — Árverési feltételek az alólikt kir. erdőgondnokság hivatalos helyi-
ségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Turócszentmártonban, 1905. évi április hó 18-án.

Az urbéri elnökségek.

A m. kir. erdőgondnokság.
Erdődől,
m. kir. főerdész.

Kiss
szerencsése

nagy!

KISS KÁROLY ÉS TÁRSA
2000.000

Ki még eddig soha szerencsekíséreltet nem tett
az osztálysorsjátékban, vegyen egy szerencse-
sorsjegyet KISS bankházában, mert

Kiss szerencsése **nagy!**

Kinek még eddig osztálysorsjátékban eredménye
nem volt, tegyen kísérletet KISS bankházában,
mert

Kiss szerencsése **nagy!**

Több ezer fél nyert a lefolyt sorsjátékokban na-
gyobb nyereseményeket KISS bankházában.

Az eddigi huzásoknál
szerencsénk volt már

Háromszor a jutalmat
600,000 koronát = 1,800,000
és egy nagy nyeresémet
400,000 koronát = 400,000

Összesen 2,200,000
4 sorsjegyre

koronát t. vevőinknek kifizetni.

Minden egyes huzás után közzétesszük a leg-
nagyobb budapesti hírlapokban a nálunk nyert
sorsjegyek jegyzékét, ugy hogy mindenki meg-
győződhetik, miszerint t. vevőinknek különösen
kedvez a szerencse.

Kihuzott nyeresemények azonnal kifizetettek.

Kísérelje meg szerencséjét
KISS bankházában, mert

Kiss szerencsése **nagy!**

A XVI. sorsjáték I-ső osztályának
huzása f. május 25 és 26-án lesz.

Az I. osztályú sorsjegyek árai:
Egy nyolczad 1 K 50 f. Egy fél 6 K.
Egy negyed 3 „ — „ Egy egész 12 „

Kiss Károly és Társa
a magy. kir. szab. osztálysorsjáték
főelárusító-helye
Budapest, VII., Erzsébet-körut 19. sz.

KISS-féle sorsjegyek kaphatók
Turóczi magyar ipar- és keresked.
bank r. t.-nál Turócszentmárton.